

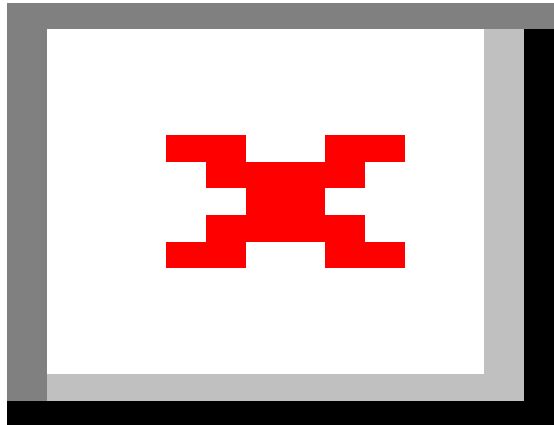
From: Onderzoekcentrum Drechtsteden
Sent: Thu, 24 Jul 2025 15:50:21 +0200
To: Mailbox Raadsgriffie
Subject: Gemeentelijke Duurzaamheidsindex 2025
Categories: Monica

Waarschuwing! Deze e-mail is afkomstig van buiten onze organisatie. Wees extra voorzichtig met linkjes en bijlagen. Zeker als je de afzender niet herkent.

Nieuwsbrief Duizend Duurzame Daden

[Bekijk de web](#)

Gemeentelijke Duurzaamheidsindex 2025



Gemeentelijke Duurzaamheidsindex (GDI 2025) toont de beleidsuitdagingen voor gemeenten



Onlangs is de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex weer geactualiseerd. Deze geeft een overzicht voor ALLE gemeenten voor drie dimensies: mens en maatschappij, n energie en economie. Het is een brede benadering en geeft voor wie dat wil ook één

Duurzaamheidsindex. Iedere gemeente kan op de website zien op welke dimensie ze goed scoort en waar verbeteringen wenselijk zijn. Het geeft de sterke en zwakke kanten en beleidsuitdagingen van gemeenten.

Gemeenteraadsleden kunnen deze index gebruiken bij het opstellen van de partijprogramma's voor de komende Gemeenteraadsverkiezingen. De GDI bestaat al vanaf 2014 en bevat vooral voor gemeenten die werken met de Sustainable Development Goals interessante informatie over hun positie in vergelijking met andere gemeenten.

Welke gemeenten zijn het meest duurzaam en welke niet?

Natuurlijk is het ook interessant om gemeenten met elkaar te vergelijken. Dat kan met de GDI. Gemeenten kunnen andere gemeenten zich vergelijken met de top tien. Gemeenten zoals Zeewolde, Stapelvoeren, Rijssen-Holtten, Tynaarlo, Rozendaal, Putten, Blaricum, Zoeterwoude, Dalfsen en Wageningen scoren op een goede duurzaamheid (rond de 7,0).

Wageningen: opvallende stijger

Zo heeft Wageningen een goede luchtkwaliteit, doet het goed met huishoudelijk afval en energiebesparing, sociale zekerheid en gender gelijkheid, terwijl ze bovendien een lage werkloosheid, een goede financiële balans en relatief lage woonlasten voor inwoners hebben.

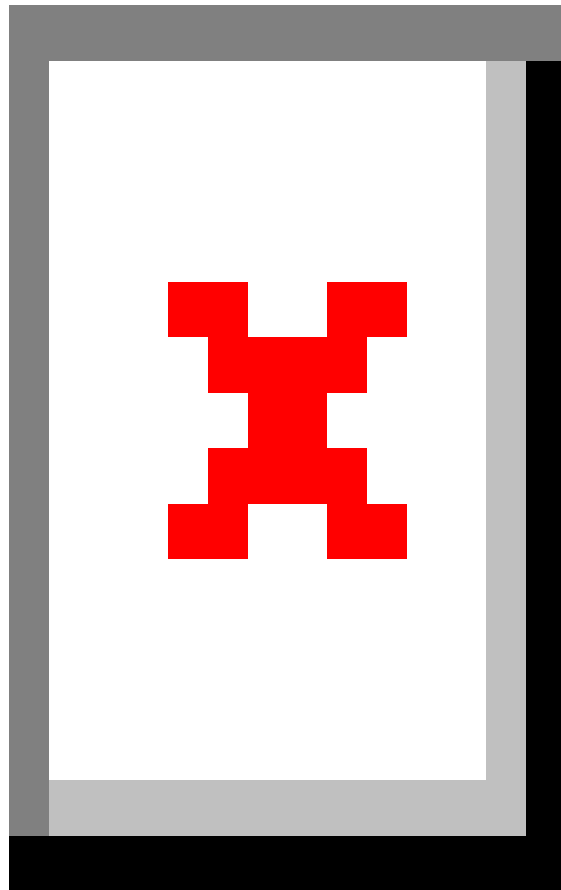
De helft van de gemeenten heeft een redelijk goede duurzaamheid en de helft een voldoende duurzame. Een krappe voldoende is er bijvoorbeeld voor vier Limburgse gemeenten (Brunsum, Sittard-Geleen, Kerkrade en Heerlen), vijf gemeenten in de MRDH regio (Schiedam, Vlaardingse, Rotterdam, Den Haag, Rijswijk) en Almelo. Met name op het gebied van mens en maatschappij scoort Wageningen onvoldoende.

Nederland als geheel Op nationaal niveau is een positieve trend zichtbaar. De gemiddelde GDI is gestegen van **6,2 in 2023** naar **6,3 in 2025**.

Resultaten per gemeente

Meer weten over de GDI, de methodiek of de gebruikte indicatoren? Of benieuwd naar de score van jouw gemeente? Kijk dan op www.gdindex.nl.

**Klik hier voor informatie over de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex voor
gemeente**



Vorbereiden op klimaatverandering

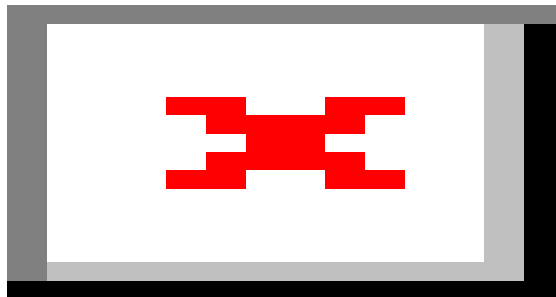
Gemeenten moeten zich veel beter gaan voorbereiden op dreigende klimaatrampen. Er mo plekken komen waar inwoners kunnen schuilen bij weersextremen als overstromingen of ee hittegolf, dat schrijft de WRR in het rapport "Mens en klimaat, de kracht van de sociale infrastructuur bij adaptatie".

Fysieke maatregelen kunnen niet alle klimaatrisico's wegnemen: 100 procent veiligheid is onmogelijk. Daarom vergt klimaatbestendigheid ook het vermogen van een samenleving om calamiteiten zonder al te veel schade en leed te doorstaan. Sociale cohesie blijkt daarin een cruciale rol te spelen. Als mensen verbindingen met elkaar aangaan en elkaar vertrouwen, ontstaan mogelijkheden om van elkaar te leren en elkaar te helpen. Een sociaal vangnet biedt niet alleen bij klimaat-gebeurtenissen maar bij veel verschillende typen dreigingen extra bescherming. Ruimte maken voor ontmoeting draagt daarmee bij aan een samenleving die tegen gevaren weet te weren. Een buurt waarin mensen naar elkaar omkijken en waarin mensen samen de handen uit de mouwen steken herstelt sneller na afloop van een calamiteit.

Klimaatverandering zorgt voor een nieuwe realiteit: dreigingen door extreem weer worden groter, zijn nieuw en zijn onvoorspelbaarder. Het gaat niet alleen om hoogwater. Het is aan overheid om zo specifiek mogelijke informatie over risico's beschikbaar te stellen. Een grote inzet op dataverzameling en monitoring kan voortborduren op het fundament dat is gelegd in de Klimateffectatlas, waarin op buurtniveau risico's en kwetsbaarheden inzichtelijk zijn gemaakt.

De WRR pleit ook voor een landelijke schuilplaatscoördinator die met alle bestuurslagen (Rijk, provincie, gemeenten en waterschap) overleg voert om de samenleving fysiek en sociaal weerbaar te maken. Er zijn al steden die dergelijke schuilplaatsen kennen. Zo heeft Dordrecht serieus nagedacht over eventuele overstromingen. De stad ligt op een eiland waar drie rivieren samenkomen. Bij watersnood kunnen de inwoners terecht op schuilplaatsen in de hogere gelegen nieuwbouwlocaties zoals op de Stadswerven. Ook Amsterdam en Rotterdam zijn actief op dit gebied. (2025)

[Klik hier voor het
rapport](#)



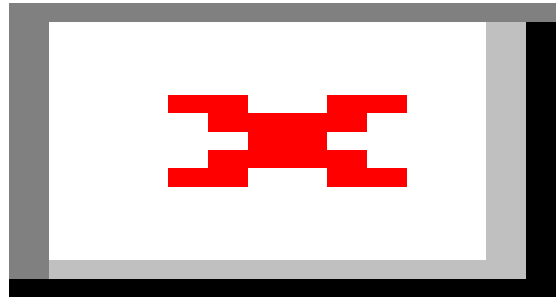
Klimaatverlamming

Klimaatverandering verliest aan urgentie onder Nederlanders, in het bijzonder onder jongeren aldus recent onderzoek van opiniepeiler Ipsos/I&O onder zo'n 2500 Nederlanders. Dit terwijl mensen zich bewust zijn van de gevolgen van hun gedrag op het klimaat. Het gedrag van Nederlanders was – na een positieve ontwikkeling in 2022 en 2023 – in 2024 dan ook minder duurzaam dan de afgelopen jaren. Het wordt onder jongeren vooral veroorzaakt door (systeem)barrières en een gevoel van verlamming.

"Veel jongeren vinden dat zij leven in een systeem dat niet uit is op duurzaamheid. Dit systeem maakt duurzame keuzes lastig, niet duurzame keuzes aantrekkelijk en werkt overconsumptie de hand. Ze voelen zich meegetrokken in een cultuur waarin continu nieuwe producten en trends worden aangeprezen. Het is voor hen moeilijk om daaraan te ontkomen. Verder vormen de kosten een belangrijk aspect in de keuzes van jongeren: niet-duurzame opties zijn vaak goedkoper. Gemak en comfort spelen ook een grote rol in hun keuzes. Jongeren zijn gewend aan goedkope en makkelijke opties die niet-duurzaam zijn. Het is lastig om dit op te geven, al zijn ze zich bewust zijn van de gevolgen op het klimaat."

"Jongeren ervaren naast barrières, een gevoel van zinloosheid: waarom zouden ze individueel duurzame beslissingen nemen als anderen, inclusief grote bedrijven en landen, geen vergelijkbare stappen ondernemen? Door deze barrières voelen ze behoefte aan overheidsbeleid voor betaalbare en eerlijke duurzame keuzes, al vrezen sommigen ook weerstand tegen zulk (strenger) beleid." (juni 2025)

[Klik hier voor het
rapport](#)



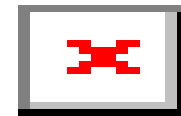
Wat is een gezonde stad?

Het RIVM heeft in 2024 onderzocht wat de kenmerken zijn van een Gezonde Stad. Veel kenmerken van een gezonde stad zijn gekoppeld aan de fysieke inrichting.

Wat kenmerkt een gezonde stad?

Een gezonde stad

- is een stad die in een gezonde gebouwde omgeving voorziet. (Ruim, hygiënisch, voorzieningen nabij)
- is een stad waarin je op een gemakkelijke en gezonde manier door de stad kan bewegen (fietsvriendelijk, voetgangersvriendelijk, dekkend ov-netwerk, verkeersveilig)
- is een stad die een gezonde buitenruimte creëert om in te spelen en te verblijven



Versteende buurten in de grote gemeenten

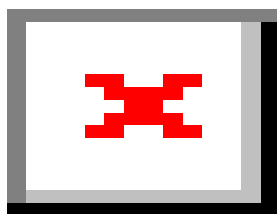
Uit onderzoek van Sweco in opdracht van Natuur en Milieu blijkt dat 1.104 buurten (54 procent) in de 32 grootste gemeenten van Nederland versteend zijn (2024). In de grootste vier gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Der

(buitenspelen, met groen om in te spelen, creëren van luwe plekken, zichtbaar groen)

- is een stad die gericht is op een gezond milieu (luchtkwaliteit, geluidsoverlast en hitte stress) 5. is een stad met een gezonde gemeenschapszin en ruimte voor sociale interactie (veiligheid, ontmoeting, verleiding tot bewegen).

Apeldoorn, Maastricht en Groningen scoren van de 25 grootste gemeenten het hoogst bij de gezondestadindex. Apeldoorn is van de vijfde plek (2020) via de derde positie (2022) opgeklimmen naar de koppositie. Het aantal misdrijven is er laag en de sociale cohesie is er hoog, Wat ook helpt is het groene karakter van de stad. De komende periode wil Apeldoorn zo'n zeventuizend nieuwe woningen binnenstedelijk bouwen. Om in de top mee te blijven draaien, is het dan wel zaak om verdichting én vergroening samen op te laten gaan.

[Klik hier voor het rapport](#)



Brede welvaart

In Nederland zijn er grote verschillen in de brede welvaart tussen verstedelijkte en niet-

Haag en Utrecht) is zelfs 70 procent van de buurten versteend. Een versteende buurt wil zeggen dat er minder dan 75 m² groen per woonadres is, en/of er een aaneengesloten groen gebied van ten minste 1 hectare ontbreekt. Dit betekent dat in deze gemeenten ongeveer 3 miljoen mensen in een versteende omgeving wonen

Grote steden werden minder groen

Ondanks de toenemende aandacht voor de waarde van groen en vergroening, zijn minder buurten gaan voldoen aan de groennormen. Het aantal buurten dat voldoet aan de norm nam sinds 2019 met 10 procent af. Voor deze neerwaartse trend zijn twee oorzaken: Ten eerste is er een lichte afname in het oppervlak openbaar groen en ontstaat er steeds meer private ruimte binnen de onderzochte buurten; Ten tweede groeit het aantal inwoners per gemeente en groeit het groen in de openbare ruimte niet mee.

Aanbeveling voor Gemeenten

Veel gemeenten weten groenambities niet waar te maken doordat er geen harde

verstedelijkte gebieden. Over het algemeen is de brede welvaart in het landelijke gebied hoger dan in de steden. In drie clusters van landelijke gemeenten (provincie Utrecht, regio Eindhoven en midden Overijssel) is de brede welvaart opvallend hoog. Op het platteland in het noordoosten van Nederland is de brede welvaart juist substantieel lager. Dit blijkt uit de regionale Monitor Brede Welvaart 2024 van het CBS, gemaakt in opdracht van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. In drie clusters met hoge brede welvaart hebben mensen gemiddeld een hoge tevredenheid met het leven, goede gezondheid, weinig problematische schulden, goede arbeidsprestaties, veiligheid en een schoon milieu. De kansen voor de volgende generaties zijn goed. Vermogens zijn relatief hoog en sociaal kapitaal en menselijk kapitaal zijn sterk. In de [zeven landelijke gemeenten in het noordoosten van Groningen en in Drenthe](#) is de brede welvaart voor de meeste thema's van de brede welvaart lager dan gemiddeld. Daar is het aandeel inwoners met ten minste een startkwalificatie laag en percentage bevolking met overgewicht hoog. De levensverwachting is meer dan twee jaar korter dan bijvoorbeeld in Overijssel. Daarnaast zijn er in deze zeven landelijke gemeenten 62 procent meer emissies van fijnstof naar lucht dan in Overijssel. In vrijwel alle regio's neemt de brede welvaart toe. De materiële welvaart en arbeid en vrije tijd stijgen bijna overal trendmatig. Het (mediaan) besteedbaar inkomen, de netto arbeidsparticipatie en de bevolking met minimaal een startkwalificatie nemen toe, terwijl de werkloosheid afneemt. Ook nemen de vermogens van huishoudens en de particuliere zonne-energie toe en dalen de broeikasgasemissies per inwoner.

groennormen en te weinig financiële middelen zijn. Gemeenten zouden middelen voor groen kunnen "afromen" bij projectontwikkelaars en zo kunnen fondsen ontwikkelen voor bovenwijkse voorzieningen. Ook kunnen gemeenten stijgende WOZ-inkomsten inzetten voor vergroening. Om groenambities concreet te maken, kan het Omgevingsplan worden aangepast. Kijk voor meer informatie in het verslag van het onderzoek en het stappenplan over hoe gemeenten de vergroeningsopgave kunnen aanpakken. (publicatie december 2024)

[Klik hier voor het rapport](#)

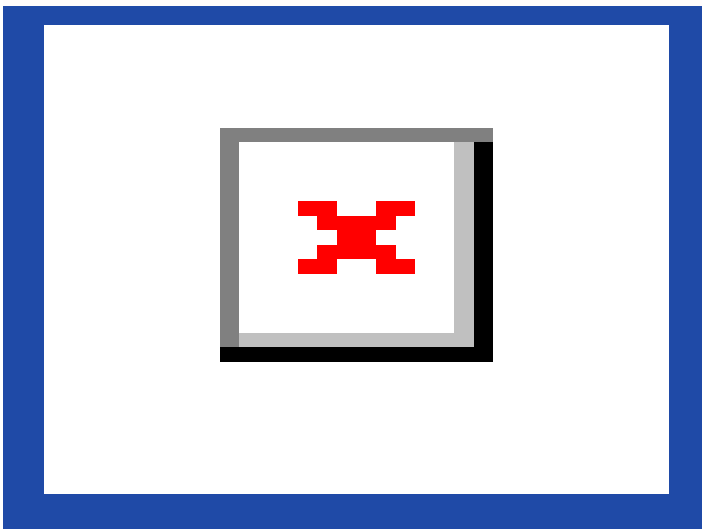
Brede welvaart iet verbeterd

De brede welvaart is in 2024 licht gegroeid, dat blijkt uit studie van de Rabobank in samenwerking met de Universiteit Utrecht (juli 2025). Deze toename is vooral te danken aan hogere reële

Grotere afstand tot voorzieningen en meer problematische schulden

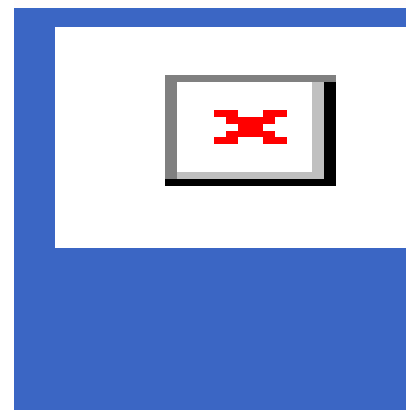
Niet alle indicatoren laten een toename van de brede welvaart zien. In de meeste gemeenten neemt de afstand tot voorzieningen toe. En in veel gemeenten groeit het percentage huishoudens met problematische geregistreerde schulden. Een opvallende ontwikkeling is de daling van de brede welvaart op sociaal vlak in sterk en zeer sterk verstedelijkte gemeenten. Mensen hebben minder vaak contact met familie, vrienden of burens, er is een afname van vrijwilligerswerk en van tevredenheid met het sociale leven. De meeste trends in het thema veiligheid zijn stabiel, maar in de meest recente jaren is vooral in sterk of zeer sterk verstedelijkte gemeenten een daling van de veiligheid te zien. (uitgekomen december 2024)

[Klik hier voor de website](#)



inkomens, meer baanzekerheid en het verdere herstel van het subjectief welzijn – oftewel hoe gelukkig en tevreden mensen zijn. Tegelijkertijd blijft de woontevredenheid een punt van zorg: deze is na jaren van daling ook in 2024 verder afgenomen. Regio's als het Gooi en Vechtstreek, Leiden en Bollenstreek en de Achterhoek behoren tot de koplopers in brede welvaart. Daarentegen blijft de brede welvaart achter in gebieden zoals Delfzijl en Groot-Rijnmond. Brede welvaart is alle Nederlandse regio's gestegen tussen 2013 en 2023, maar met grote verschillen in de mate van groei. Uitgekomen juli 2025

[Klik hier voor de website](#)



Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Nieuwsbrief
Duizend Duurzame Daden



Noordendijk 248
3311 RR Dordrecht

bezoek onze website



Deze e-mail is verstuurd aan raadsgriffie@zaanstad.nl.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).
U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).
Voor een goede ontvangst voegt u ocd@drechtsteden.nl toe aan uw adresboek.